

Sygn. akt IV CSK 633/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku E. G.
przy uczestnictwie B. F., A. G. i M. F.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 lipca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania B. F. i M. F.
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w G. na skutek apelacji wniesionej przez uczestników B. F. i M. F. zmienił postanowienie wydane przez Sąd Rejonowy w W. w dniu 24 marca 2017 roku w ten sposób, iż stwierdził, że B. G. nabył przez zasiedzenie z dniem 24 sierpnia 2006 roku w miejsce jej ówczesnego właściciela własność nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr [...]9 położoną w P., gmina K., dla której Sąd Rejonowy w W. Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą Kw [...] oraz własność nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr [...]0 położoną w P. (gmina K.), dla której Sąd Rejonowy w W. Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą Kw [...], oddalając apelację w pozostałej części.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestników B. F. oraz M. F.. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali, że postanowienie zostało wydane w warunkach nieważności postępowania, gdyż z pełnomocnictw udzielonych zarówno przez zmarłego B. G., a następnie E. G. wynika, że umocowali oni pełnomocnika w sprawie zasiedzenia jedynie działki nr [...]0, tymczasem wbrew treści pełnomocnictwa pełnomocnik działał również w toku postępowania o zasiedzenie działki nr [...]9. Ponadto w ocenie skarżących skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem Sądy obu instancji niezgodnie ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym ustaliły istnienie przesłanek prowadzących do zasiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd

Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

„Pełnomocnictwo” w rozumieniu prawa procesowego z jednej strony oznacza dokument, który stanowi dowód udzielenia pełnomocnictwa wskazanej osobie w określonym zakresie, z drugiej – umocowanie, czyli oznaczenie sytuacji prawnej mocodawcy i pełnomocnika, uczestniczących w postępowaniu, które nie musi być potwierdzone dokumentem. Wady dokumentu pełnomocnictwa mogą świadczyć o braku należytego umocowania, tylko wówczas gdy wskazują na wadliwość samego umocowania. W przypadku gdy dokument pełnomocnictwa wskazuje na inny zakres umocowania pełnomocnika, niż ten którego w toku postępowania dotyczą rzeczywiste jego działania, kluczowe jest zatem zbadanie rzeczywistego zakresu udzielonego pełnomocnikowi umocowania celem stwierdzenia czy faktycznie zachodzi jego wadliwość. Punktem wyjścia będzie zatem zachowanie strony oraz jej akceptacja podejmowanego przez pełnomocnika zakresu czynności, mając w szczególności na uwadze, że ustawa dopuszcza również ustne udzielenie pełnomocnictwa przez złożenie przez stronę oświadczenia (art. 89 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Ponadto istnieje możliwość potwierdzenia udzielenia pełnomocnictwa bezpośrednio przez udział mocodawcy w czynnościach oraz brak jego sprzeciwu odnośnie zakresu reprezentacji strony (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 roku, III CZP 118/08, OSNC 2009, nr 6, poz. 76 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 1998 roku, II CKN 529/98, nie publ, z dnia 6 kwietnia 2016 roku, IV CZ 17/16, nie publ., i z dnia 14 lipca 2010 roku, V CSK 33/10, nie publ.).

W analizowanym przypadku wnioskodawca B. G. w dniu 18 grudnia 2009 r. udzielił pełnomocnictwa procesowego radcy prawnemu G. R. w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia działki [...]0 położonej w P. przy ul B. [...] (k. 7). Po dołączeniu do odpowiedzi na wniosek decyzji z dnia 24 grudnia 2002 r. o podziale działki nr [...]2 na działki nr [...]9 i nr [...]0 (k. 28 - 29) pismem z dnia

13 września 2010 r. (k. 63 - 64) złożonym na rozprawie w dniu 14 września 2010 r. w obecności wnioskodawcy wniosek został rozszerzony przez objęcie nim również działki [...]9 (k. 66). Na kolejnej rozprawie przeprowadzonej w dniu 2 listopada 2010r. pełnomocnik w obecności wnioskodawcy jednoznacznie potwierdził, że wniosek o zasiedzenie dotyczy w całości obu działek nr [...]0 i nr [...]9 (k. 92 - 93). Nie można zatem twierdzić, że pełnomocnik nie został umocowany przez B. G. do reprezentacji w zakresie wniosku o zasiedzenie działki [...]9, skoro mocodawca, bez żadnych wątpliwości, akceptował działania pełnomocnika podejmowane w jego obecności w rozszerzonym w stosunku do pisemnego pełnomocnictwa zakresie.

W dniu 22 kwietnia 2013 r. B. G. zmarł (k. 343), a postępowanie było kontynuowane z udziałem jego następczyni prawnej wnioskodawczynie E. G., która w dniu 24 lipca 2013 r. udzieliła pełnomocnictwa procesowego adw. R. B. powielając wadliwość figurującą w pierwotnym pełnomocnictwie przez objęcie jego zakresem jedynie działki [...]0 (k. 341). Również w tym przypadku nie ma żadnych wątpliwości co do zakresu umocowania obejmującego również działkę [...]9. Postępowanie było bowiem prowadzone w takim samym zakresie przedmiotowym (k. 339 – 340, 553-555), a w jego toku ubiegano się skutecznie o zabezpieczenie roszczenia przez wpis ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu w księgach wieczystych prowadzonych dla obu nieruchomości (k. 368 - 369, 442 - 443). Wnioskodawczynie E.G. aktywnie uczestniczyła w postępowaniu wraz z pełnomocnikiem, a na rozprawach składane były oświadczenia i prowadzone czynności dowodowe dotyczące obu działek (k. 350, 379 - 381, 383 - 384, 430 - 431, 527 - 530, 546 - 548, 563 - 565, 601 - 609, 631). Ponadto na rozprawie w dniu 20 stycznia 2017r. wnioskodawczynie przesłuchiwana w charakterze strony, w obecności swojego pełnomocnika, jednoznacznie stwierdziła, że przedmiotem postępowania są obie działki i odnośnie obu działek składała zeznania dotyczące charakteru i czasokresu ich posiadania (k. 603 - 604). Nie ma zatem żadnych podstaw do podzielenia stanowiska skarżących, że w sprawie doszło do nieważności postępowania z uwagi na nienależyte umocowanie pełnomocników wnioskodawcy i jego następczyni prawnej (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątplivej,

widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej.

Istota posiadania samoistnego i posiadania zależnego oraz jego związek z okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy, była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 6, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNC 1992, nr 4, poz. 48, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1961 r., CR 961/60, NP. 1962, nr 12, s. 1688, z dnia 7 maja 1986 r., III CRN 60/86, OSNC 1987, nr 9, poz. 138, z dnia 4 października 1979 r., III CRN 163/79, OSNC 1980, nr 5, poz. 95, z dnia 9 października 1996 r., III CKU 8/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 38, z dnia 16 stycznia 2001 r., II CKN 901/00, nie publ., z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CSK 184/10, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24, z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 360/08, nie publ., z dnia 17 czerwca 2015 r., I CSK 309/14, nie publ., z dnia 19 lutego 2015 r., III CSK 188/14, nie publ., z dnia 3 października 2014 r., V CSK 579/13, nie publ., z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CSK 425/10, OSNC-ZD nr B/2012, poz. 27, z dnia 9 grudnia 2014 r., III CSK 336/13, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 16, z dnia 12 grudnia 2014 r., IV CSK 271/13, nie publ., z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 279/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 35).

Podkreślenia wymaga, że w tego rodzaju sprawach istotne znaczenie dla kwalifikacji posiadania jako samoistnego lub zależnego i dokonania subsumpcji pod określoną normę prawną, ma dokonanie uprzedniej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 i art. 398¹² § 2 k.p.c.). Skarżący zasady tej nie respektują upatrując oczywistej zasadności skargi w wadliwej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która doprowadziła Sądy obu instancji do błędnego, ich zdaniem wniosku, że w okolicznościach sprawy zaistniały (zostały udowodnione) przesłanki prowadzące do zasiedzenia nieruchomości objętych wnioskiem.

W konsekwencji analiza wniosku i jego lakonicznej argumentacji, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

a

aj